

Халықаралық Гуманитарлық Техникалық Университет

**Қазақстан бірінші дүниежүзілік соғыс
және буржуазиялық демократиялық
революция дәуірінде**

**Тексерген: Алимқұлова Ж.
Дайындаған: Қартбаева Ж.Қ**

Бірінші дүниежүзілік соғыс 1914 жылғы 19 шілдеде (1 тамызда) басталды. Соғысқа дейінгі тұста Ресейде жаңа өнеркәсіп салалары жедел қарқынмен дамыды. Өнеркәсіп орындары ел экономикасының дамуына үлес қосумен қатар, соғыс қажеттілігіне орай ірі мемлекеттік тапсырмаларды да атқарды. Өнеркәсіп өндірісінің ішінде металлургия өндірісі үлкен жетістіктерге жетті. Әйткенмен, Ресей соғысқа дайындықсыз, әскери-өнеркәсіптік элеуеті төмен, көлігі нашар дамыған жағдайда кірісті, армия әскери-техникалық жағынан нашар қамтамасыз етілген еді. Соғыс басталған соң жалпы империяда, ішінара Қазақстанда өндіргіш күштердің даму деңгейі бірте-бірте кеми берді. Бірінші дүниежүзілік соғыс Қазақстан экономикасының күлды-рауына әкеліп соқты. Ауыл шаруашылығы өлкедегі егіншілік облыстар бойынша біркелкі дамымады. Ол құнарлы, егіншілік шаруашылығын жетік меңгерген аудандарда жақсы дамыды. Соғыс егін шаруашылығына да елеулі өзгерістер енгізді. Ең алдымен, ауыл шаруашылық бақша дақылдарының егіс көлемі ұлғайды. Мәселен, Қазақстан бойынша күзгі бидайдың егіс көлемі 1913 жылмен салыстырғанда 1917 жылы 63,5%-ға, жазғы бидай — 8,4%-ға, тары — 22,1%-ға, картоп — 46,3%-ға қысқарды. Ал бақша дақылдарының егіс көлемі 433,8 мың десятинадан 1115,0 мың десятинаға дейін, яғни екі еседен астам көбейді. Өлкенің солтүстік-батыс және батыс облыстары бойынша дәнді дақылдардың өнімділігі 1914 жылдан 1917 жылға дейін әр десятинадан алынатын 38,7 пұттап 29,8 пұтка дейін төмендеді.

- **Соғыс жылдарындағы өлке егіншілігі жағдайының сипатты ерекшелігі оның жүргізілуі деңгейінің төмендігі болды. Бұл енгізілген ауыспалы егіс жүйесінің болмауынан, жердің және тұқымдық материалдардың өңделу сапасының төмендігінен көрінді. Егіс көлемі мен өнім көлемінің қысқаруының негізгі себебі жұмыс күшінің жетіспеуі болатын. Мәселен, Ақмола облысының Көкшетау уезінен ғана 1915 жылы армияға ауыл шаруашылығымен айналысып келген орыс тілді халықтың 39%-ы шақырылды. Қазақстанның басқа да аймақтарында мұндай көріністер байқалып тұрды.**

❖ 1917 жылы ақпанда ресейде буржуазиялық демократиялық революция болып монархия құлатылды .Майдан штабы жанындағы Қырғыз бөлімінің басшысы Ә.Бөкейханов «Ресей халықтары үшін туысқандық , теңдік күні туды, жаңа үкіметті қолдау үшін қазақтардың бірігуі керек- деген үндеу жолдыған

1917 Ж НАУРЫЗ-СӘУІР

- ❖ Жұмысшы және солдат депутаттарының кеңестері құрыла бастады кеңестер мен бірге уақытша үкмет органдары жұмыс істеді .Қазақстанда қос өкіметі орнады
- ❖ Орал ,Верный, Ақмола ,Әулие Ата ,СЕМЕЙде қырғыз қазақ ұлттық камитеттері құрылды .

❖ 1917 ж Ақпан төңкерілісінің маңызы : Патша үкіметінің геноцид саясатын тежеді, ұлт саясатына бостандықты халықтардың теңдігін қолдайтынын мәлімдеді .1914 жылы басталған дүние жүзілік соғыстың салдарынан Ресей империясының үлкен дағдарысқа ұшырады :

❖ 1.Экономикалық

❖ 2:Саяси дағдарыс

❖ Соғыстың салдарынан теміржол қатынасы бұзылды , ауыл шаруашылығы күйреді .

❖ 1917 ж 21-26 шілдеде Орынбор жалпы казак съезі болды
каралған мәселелер :

- ❖ - мемлекеттік басқару формасы
- ❖ - Қазак облыстары афтономиясы құрылуы
- ❖ - Жер мәселесі
- ❖ - Білім беру
- ❖ - Сот ісі
- ❖ - Рухани діни мәселе
- ❖ Қытайда 82 мың казак босқындары туралы

Добавить заголовок слайда - 3

Добавить заголовок
слайда - 4

Добавить заголовок
слайда - 5